

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

U K A Z

O PROGLAŠENJU ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU VLADE CRNE GORE I VLADE SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE O SARADNJI U OBLASTI KULTURE, OBRAZOVANJA, NAUKE, MLADIH I SPORTA

Prolašavam **Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Savezne Republike Njemačke o saradnji u oblasti kulture, obrazovanja, nauke, mladih i sporta**, koji je donijela Skupština Crne Gore 28. saziva na Četvrtoj sjednici Prvog redovnog (proljećnjeg) zasjedanja u 2025. godini, dana 10. jula 2025. godine.

Broj: 01-009/25-1364/2
Podgorica, 16. jul 2025. godine

Predsjednik Crne Gore,
Jakov Milatović, s.r.

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 17 i člana 91 stav 1 Ustava Crne Gore, Skupština Crne Gore 28. saziva, na Četvrtoj sjednici Prvog redovnog (proljećnjeg) zasjedanja u 2025. godini, dana 10. jula 2025. godine, donijela je

Z A K O N

O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU VLADE CRNE GORE I VLADE SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE O SARADNJI U OBLASTI KULTURE, OBRAZOVANJA, NAUKE, MLADIH I SPORTA

Član 1

Potvrđuje se Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Savezne Republike Njemačke o saradnji u oblasti kulture, obrazovanja, nauke, mladih i sporta, potpisan u Berlinu, 5. jula 2024. godine, u originalu na crnogorskom i njemačkom jeziku.

Član 2

Tekst Sporazuma iz člana 1 ovog zakona, u originalu na crnogorskom i njemačkom jeziku, glasi:

SPORAZUM IZMEĐU VLADE CRNE GORE I VLADE SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE O SARADNJI U OBLASTI KULTURE, OBRAZOVANJA, NAUKE, MLADIH I SPORTA

Vlada Crne Gore i Vlada Savezne Republike Njemačke, u nastojanju da učvrste odnose između dviju zemalja i prodube uzajamno razumijevanje, uvjerene da kultura razmjena podstiče saradnju između naroda i unapređuje razumijevanje za kulturu i duhovni život, kao i za način života drugih naroda, poštujući istorijski doprinos oba naroda zajedničkoj kulturnoj baštini Evrope i svjetskoj kulturnoj baštini, te svjesne činjenice da su njegovanje i očuvanje kulturnih dobara obavezujući zadatak, u nastojanju da razvijaju odnose u oblasti kulture, kao i u oblasti obrazovanja, nauke, mladih i sporta, sporazumjele su se o sljedećem:

Svrha sporazuma

Član 1

Strane ugovornice će nastojati da prodube uzajamno poznavanje kulture svojih zemalja i unaprijede kulturnu saradnju u svim oblastima i na svim nivoima.

Kulturna razmjena

Član 2

U cilju sticanja novih znanja o umjetnosti, književnosti i srodnim oblastima druge zemlje, strane ugovornice će sprovoditi, u okviru svojih pravnih i finansijskih mogućnosti, odgovarajuće mjere i snažno podržavati jedna drugu, i to posebno:

1. prilikom gostovanja umjetnica i umjetnika i ansambala, organizovanja koncerata, pozorišnih predstava, filmskih projekcija i drugih umjetničkih događaja i manifestacija,
2. prilikom održavanja izložbi, kao i organizovanja predavanja i predavanja u visokoškolskim ustanovama,
3. prilikom organizovanja međusobnih posjeta, zajedničkih skupova i sličnih manifestacija između predstavnika i predstavnika iz različitih oblasti kulturnog života, a posebno iz oblasti književnosti, muzike, scenske i likovne umjetnosti, čiji je cilj razvoj saradnje i razmjena iskustava,
4. u unapređenju kontakata u oblasti izdavaštva, između biblioteka, arhiva i muzeja, institucija u oblasti zaštite kulturne baštine, kao i u razmjeni stručnog osoblja i materijala,
5. u realizaciji projekata prevođenja književnih djela, naučne i stručne literature.

Sticanje novih znanja o kulturi i unapređivanje učenja jezika

Član 3

(1) Strane ugovornice će se zalagati da svim zainteresovanim licima obezbijede širok pristup jeziku, kulturi, književnosti, civilizaciji i istoriji druge zemlje. To važi i za kulturnu razmjenu sa nacionalnim manjinama. Strane ugovornice će snažno i u okviru svojih mogućnosti podržavati odgovarajuće državne i privatne inicijative i ustanove. Na osnovu Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina Savjeta Evrope od 1. februara 1995. godine i Evropske povelje o regionalnim ili manjinskim jezicima od 5. novembra 1992. godine, u pojedinačnom slučaju može biti potrebno da se dogovori dodatna regulativa.

(2) Strane ugovornice će, svaka u svojoj državi i u okviru svojih mogućnosti, a u skladu sa postojećim regionalnim specifičnostima, omogućavati i olakšavati sprovođenje podsticajnih mjera koje preduzima druga strana, pa će s tim u vezi snažno podržavati lokalne inicijative i ustanove. To se posebno odnosi na podsticanje učenja i znanja jezika strana ugovornica u školama, u visokoškolskim i drugim obrazovnim ustanovama, uključujući i ustanove za obrazovanje odraslih. Mjere za podsticanje učenja jezika su prije svega:

1. posredovanje u izboru i slanje nastavnog osoblja, lektorki i lektora, stručnih savjetnica i savjetnika i drugih stručnjakinja i stručnjaka iz oblasti obrazovanja,
2. obezbjeđivanje kurseva jezika u kulturnim ustanovama, u skladu sa članom 15 ovog sporazuma,
3. obezbjeđivanje nastavne literature i nastavnog materijala, kao i saradnja prilikom njihove izrade,
4. učešće nastavnog osoblja te studentkinja i studenata na kursovima stručnog obrazovanja i usavršavanja koje sprovodi druga strana, kao i razmjena iskustava o razvoju savremenih metoda i instrumenata za nastavu stranih jezika,
5. korišćenje mogućnosti koje pružaju elektronski mediji za sticanje i poboljšanje znanja jezika strana ugovornica.

(3) Strane ugovornice međusobno sarađuju u nastojanju da u svojoj nastavnoj literaturi prikažu istoriju, geografiju i kulturu druge zemlje na način koji će unaprijediti uzajamno razumijevanje.

Saradnja u oblasti obrazovanja

Član 4

Strane ugovornice će snažno podržavati sve oblike saradnje u svim oblastima obrazovanja, uključujući škole i visokoškolske ustanove, naučnoistraživačke ustanove i naučne institucije, organizacije i ustanove vanškolskog stručnog obrazovanja i usavršavanja za odrasle, administrativne službe nadležne za škole opšteg i stručnog obrazovanja, druge obrazovne ustanove i njihove uprave te biblioteke i arhive. Strane ugovornice će te ustanove u svojim zemljama podsticati da:

1. sarađuju u svim oblastima koje su od zajedničkog interesa,
2. unapređuju odnose između obrazovnih ustanova obje zemalja i drugih kulturnih ustanova,
3. podržavaju uzajamno upućivanje delegacija i pojedinaca u svrhu razmjene informacija i iskustava,
4. unapređuju razmjenu pedagoške i didaktičke literature, nastavnog, vizuelnog i informativnog materijala te filmova u nastavne i naučnoistraživačke svrhe, kao i održavanje odgovarajućih stručnih izložbi,
5. olakšavaju, koliko je god moguće, pristup arhivima, bibliotekama i sličnim ustanovama i njihovo korišćenje, te da podržavaju razmjenu u oblasti istraživanja, dokumentacionog rada, kao i reprodukcije arhivske građe.

Akadska razmjena

Član 5

(1) Strane ugovornice će, u okviru svojih mogućnosti, nastojati da podrže razmjenu naučnika i naučnika kroz realizaciju naučnoistraživačkih projekata, kao i nastavnog osoblja, instruktorki i instruktora, doktorandkinja i doktoranada, studentkinja i studenata i administrativnog osoblja u visokoškolskim i drugim naučnim ustanovama u okviru informacionih, studentskih i naučnoistraživačkih boravaka, uključujući i učešće na naučnim konferencijama i simpozijumima.

(2) Strane ugovornice će, u okviru svojih mogućnosti, obezbijediti studentkinjama i studentima te naučnicama i naučnicima druge zemlje stipendije za obrazovanje, stručno usavršavanje i u naučnoistraživačke svrhe. One će na prikladan način unaprijediti akademsku razmjenu sprovedenjem daljih mjera, između ostalog, i primjenom pojednostavljenih i ubrzanih postupaka za izdavanje boravišne dozvole, kao i olakšavanjem uslova za boravak u državi koja prima.

(3) Strane ugovornice će utvrditi uslove pod kojima diplome, stečeni stepeni obrazovanja, trajanje studija i postignuti rezultati studija mogu biti priznati u akademske svrhe u visokoškolskim ustanovama druge zemlje.

Film i mediji

Član 6

Strane ugovornice će nastojati da podstiču, u okviru svojih pravnih i finansijskih mogućnosti, saradnju u oblasti kinematografije i elektronskih medija, posebno u smislu prezentacije i razmjene programa, kao i kroz ohrabivanje koprodukcione saradnje relevantnih organizacija i institucija. Strane ugovornice će, u okviru svojih pravnih i finansijskih mogućnosti, unapređivati saradnju između filmskih stvaratelji i stvaralaca u obje zemlje.

Izdavačka djelatnost

Član 7

Strane ugovornice su se sporazumjele da namjeravaju unaprijediti i podsticati saradnju između relevantnih institucija i organizacija iz oblasti izdavanja i štampanja knjiga, kao i književno prevođenje.

Likovna i primijenjena umjetnost

Član 8

(1) Strane ugovornice će nastojati da, u okviru svojih mogućnosti, podstiču saradnju i razmjenu u oblasti likovnih umjetnosti (slikarstva, grafike, vajarstva, savremenih umjetničkih formi) i primijenjenih umjetnosti (grafičkog i industrijskog dizajna, fotografije, tekstilnog dizajna itd.).

(2) Strane ugovornice će nastojati da podrže saradnju između kulturnih institucija iz dvije strane ugovornice koje se bave galerijskom djelatnošću, kao i razmjenu samostalnih i kolektivnih izložbi te da podstiču usavršavanje studentkinja i studenata, mladih i već afirmisanih umjetnica i umjetnika na radionicama i seminarima, u rezidencijalnim programima za umjetnice i umjetnike i drugim prikladnim studentskim programima i stručnim obukama u dvije strane ugovornice.

Rad sa mladima

Član 9

Strane ugovornice će se zalagati za razmjenu mladih, kao i za saradnju između stručnog osoblja za rad sa mladima i institucija za pomoć mladima.

Sport

Član 10

Strane ugovornice će nastojati da podstiču održavanje susreta između sportistkinja i sportista, trenerica i trenera, sportskih funkcionerki i funkcionera i sportskih ekipa svojih zemalja i da unapređuju saradnju u oblasti sporta, uključujući i u školama i visokoškolskim ustanovama.

Zaštita kulturnih dobara

Član 11

U dogovoru s organima koji su prema nacionalnom zakonodavstvu nadležni za tu oblast, strane ugovornice će sarađivati u zaštiti, očuvanju, prezentaciji i popularizaciji kulturne baštine i zaštićenih kulturno-istorijskih dobara, kompleksa i lokacija.

Lica koja žive na državnoj teritoriji druge strane ugovornice

Član 12

Strane ugovornice će, svaka na svojoj teritoriji, državljanima i državljanima druge strane ugovornice koji tamo imaju stalno boravište i licima takvog porijekla omogućiti njegovanje njihovog jezika, njihove kulture, tradicije i vjeroispovijesti, posebno u centrima susretanja. Strane ugovornice će omogućavati i olakšavati sprovođenje podsticajnih mjera koje druga strana preduzima u korist takvih lica i njihovih organizacija. Nezavisno od toga, strane ugovornice će na prikladan način voditi računa o interesima tih građanki i građana u okviru opštih podsticajnih programa. Uslov za sprovođenje svih u ovom članu navedenih mjera jeste da su u skladu sa važećim nacionalnim zakonodavstvom strana ugovornica.

Društvene grupe i udruženja

Član 13

Strane ugovornice će, u cilju saradnje, omogućiti direktne kontakte između društvenih grupa i udruženja kao što su sindikati, crkve i vjerske zajednice, nacionalne manjine i fondacije. Strane ugovornice će podsticati navedene subjekte da sprovode projekte koji doprinose ostvarivanju ciljeva ovog sporazuma.

Regionalni i lokalni nivo

Član 14

Strane ugovornice će olakšavati i podsticati partnersku saradnju na regionalnom i lokalnom nivou.

Kulturne ustanove i stručno osoblje

Član 15

(1) Strane ugovornice će, svaka na svojoj državnoj teritoriji i u okviru svog nacionalnog zakonodavstva, olakšavati osnivanje i djelatnost kulturnih ustanova druge strane ugovornice.

(2) Kulturne ustanove u smislu stava 1 ovog člana su kulturni instituti, visokoškolske ustanove, naučne organizacije, naučnoistraživačke ustanove, škole opšteg i stručnog obrazovanja, ustanove za obuku i doškoloвање nastavnog osoblja, ustanove za obrazovanje odraslih ili ustanove za stručno obrazovanje i usavršavanje, biblioteke i čitaonice ili druge ustanove čiji se rad u potpunosti ili pretežno finansira javnim sredstvima.

(3) Status kulturnih ustanova navedenih u stavu 2 ovog člana, kao i status stručnog osoblja koje su strane ugovornice, po službenom zadatku, poslale ili rasporedile u okviru kulturne saradnje, regulisan je aneksom ovog sporazuma. Aneks je sastavni dio ovog sporazuma.

Stručni razgovori o pitanjima kulture

Član 16

Predstavnice i predstavnici strana ugovornica će se, po potrebi ili na zahtjev jedne od strana ugovornica, kao Mješovita komisija sastajati naizmjenično u Crnoj Gori i u Saveznoj Republici Njemačkoj, u cilju procjene uspješnosti razmjene koja je sprovedena u okviru ovog sporazuma, te izrade preporuka i programa za dalju kulturnu saradnju.

Stupanje na snagu

Član 17

(1) Ovaj sporazum stupa na snagu na dan kada strane ugovornice budu obavijestile jedna drugu, razmjenom nota, da su ispunjeni uslovi nacionalnog zakonodavstva za njegovo stupanje na snagu. Mjerodavan je dan prijema posljednjeg obavještenja.

(2) Ovaj sporazum će se privremeno primjenjivati od dana potpisivanja u skladu s važećim nacionalnim zakonodavstvom svake strane ugovornice.

Važenje i raskid sporazuma

Član 18

Ovaj sporazum će važiti pet godina. Nakon toga će se njegov rok važenja svaki put produžavati za pet godina ukoliko ga jedna od strana ugovornica ne raskine, pisanim obavještenjem upućenim diplomatskim putem, šest mjeseci prije isteka aktuelnog roka važenja.

Registracija

Član 19

Registraciju ovog sporazuma u Sekretarijatu Ujedinjenih nacija u skladu sa članom 102 Povelje Ujedinjenih nacija će, odmah po njegovom stupanju na snagu, pokrenuti Vlada Savezne Republike Njemačke. Druga strana ugovornica će biti obavještena o izvršenoj registraciji, uz navođenje registarskog broja Ujedinjenih nacija, čim Sekretarijat Ujedinjenih nacija bude potvrdio registraciju.

Sačinjeno u Berlinu, 5. jula 2024. godine, u dva originalna primjerka, svaki na crnogorskom i njemačkom jeziku, pri čemu je svaki tekst podjednako obavezujući.

ZA VLADU CRNE GORE

Andela JAKŠIĆ STOJANOVIĆ

ZA VLADU SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE

Katja LEME

Aneks
Sporazuma
između
Vlade Crne Gore
i
Vlade Savezne Republike Njemačke
o
saradnji u oblasti kulture, obrazovanja, nauke, mladih i sporta

1. (1) Odredbe ovog aneksa važiće za kulturne ustanove i poslato stručno osoblje iz člana 15 ovog sporazuma.
(2) Ukoliko nije drugačije dogovoreno, stručno osoblje koje će strane ugovornice po službenom zadatku poslati ili rasporediti u okviru kulturne saradnje obiju zemalja za rad u oblasti kulture, nauke i pedagogije imaju isti status kao i poslato stručno osoblje u smislu ovog sporazuma.
(3) Broj poslatog stručnog osoblja treba da bude u prikladnoj srazmjeri sa svrhom čijem ispunjavanju služi odnosno kulturna ustanova.
2. (1) Prije ulaska u državu koja prima podnosiće se, ako je potrebno, zahtjev za izdavanje boravišne dozvole, odnosno vize, kod diplomatskog ili konzularnog predstavništva države koja prima. Zahtjevi za produženje važenja boravišne dozvole mogu se podnijeti u državi koja prima.
(2) Nadležni organi strana ugovornica će, svaki u skladu sa svojim važećim nacionalnim zakonodavstvom i drugim odredbama, poslatom stručnom osoblju i članicama i članovima porodice koji žive u njihovom domaćinstvu, na zahtjev, izdati besplatnu boravišnu dozvolu. Boravišna dozvola sadrži pravo na višekratne ulaske i izlaske za vrijeme važenja dozvole. Boravišna dozvola poslatog stručnog osoblja sadrži i pravo na rad u jednoj od kulturnih ustanova iz člana 15 ovog sporazuma.
(3) Članice i članovi porodice u smislu ovog sporazuma su braćna partnerka odnosno braćni partner i maloljetna nevjenčana djeca, kao i registrovana životna partnerka odnosno registrovani životni partner.
3. (1) U skladu sa svojim važećim zakonodavstvom, strane ugovornice će poslatom stručnom osoblju i članicama i članovima njihovih porodica odobriti oslobođanje od plaćanja carine i drugih dažbina prilikom uvoza i ponovnog izvoza sljedećih dobara koja su u njihovom vlasništvu:
 - a) selidbenih stvari (uključujući motorna vozila u privatnom vlasništvu), ukoliko su iste korišćene najmanje šest mjeseci prije preseljenja i ukoliko će u državi koja prima, u postupku konačne upotrebe, biti puštene u slobodan promet u roku od dvanaest mjeseci nakon zasnivanja uobičajenog mjesta boravka u toj državi;
 - b) lijekova uvezenih u prekograničnom putnom saobraćaju za lične potrebe putnika i putnika;
 - c) predmeta za ličnu upotrebu i poklona uvezenih poštanskim putem u količinama i vrijednostima koje su dozvoljene na teritoriji države koja prima.
 Nezavisno od oslobođanja od carinskih i drugih dažbina neophodno je da za uvoz i ponovni izvoz budu ispoštovane eventualno postojeće zakonske zabrane i ograničenja.
(2) Selidbene stvari koje su uvezene bez plaćanja carine i drugih dažbina mogu se u državi koja prima otuđiti, uz naknadu ili bez nje, tek nakon isteka roka od dvanaest mjeseci ili ako su prethodno namirene uvozne dažbine.
4. Strane ugovornice će poslatom stručnom osoblju i članicama i članovima njihovih porodica pružati pomoć prilikom registracije uvezenih motornih vozila.
5. Ukoliko su ispunjeni uslovi iz tačke 2.1 ovog aneksa, strane ugovornice će, svaka na svojoj državnoj teritoriji, poslatom stručnom osoblju i članicama i članovima porodice koji žive u njihovom domaćinstvu obezbijediti nesmetanu slobodu kretanja.
6. Poreski tretman plata i primanja poslatog stručnog osoblja regulisan je u skladu sa važećim ugovorom između Crne Gore i Savezne Republike Njemačke o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja u odnosu na poreze na dohodak i na imovinu, te u skladu sa važećim zakonodavstvom i drugom regulativom.
7. U odnosu na socijalno osiguranje važe odredbe Sporazuma između Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije i Savezne Republike Njemačke o socijalnom obezbjeđenju od 12. oktobra 1968. godine u važećoj verziji.
8. Poslatom stručnom osoblju i članicama i članovima njihovih porodica će tokom boravka na teritoriji države koja prima:
 - a) za vrijeme nacionalnih i međunarodnih kriza biti pružene iste olakšice za vraćanje u domovinu kakve strane ugovornice obezbjeđuju inostranom stručnom osoblju u skladu sa svojim važećim nacionalnim zakonodavstvom i drugim odredbama;
 - b) biti priznata prava koja važe na osnovu opšteg međunarodnog prava u slučaju pretrpljene štete ili gubitka imovine uslijed javnih nemira.
9. (1) Pored poslatog stručnog osoblja, kulturne ustanove mogu da zapošljavaju i lokalno osoblje. Lokalno osoblje može da ima državljanstvo države koja šalje, države koja prima ili neke treće države.
(2) Izdavanje dozvole za rad lokalnom osoblju, regulisan njihovog radnog odnosa i ostali radni uslovi lokalnog osoblja regulisani su u skladu sa odredbama nacionalnog zakonodavstva države koja prima.
10. (1) Strane ugovornice će, na osnovu odredaba važećeg zakonodavstva i principa reciprociteta, odobriti kulturnim ustanovama oslobođanje od plaćanja carina i drugih dažbina prilikom uvoza i ponovnog izvoza opreme koja je neophodna za vršenje njihove djelatnosti.
(2) Predmeti koji su uvezeni bez plaćanja carine i drugih dažbina mogu se u državi koja prima otuđiti, uz naknadu ili bez nje, tek po plaćanju uvoznih dažbina ili po ispunjenju uslova za otuđenje te robe koji važe u državi koja prima.
11. U okviru svog važećeg zakonodavstva, strane ugovornice će odobravati sljedeće poreske olakšice:
 - a) oslobođanje od plaćanja direktnih poreza, kako državnih (saveznih i pokrajinskih) tako i lokalnih poreza, koji se naplaćuju u slučaju kada navedene ustanove, uz naknadu ili bez nje, stiču pravo svojine na zemljištu, pod uslovom reciprociteta,
 - b) povlastice u pogledu poreza na dodatu vrijednost za usluge koje pružaju kulturne ustanove druge strane ugovornice.
12. (1) Strane ugovornice će garantovati kulturnim ustanovama široku slobodu djelovanja. Kulturne ustanove mogu voditi direktnu komunikaciju sa ministarstvima, drugim javnim ustanovama, vlastima teritorijalnih jedinica, društvima, udruženjima i privatnim licima. Kulturnim ustanovama je dozvoljeno da, u okviru važeće regulative i u cilju izvršenja njihovih zadataka, otvaraju bankovne račune i vrše bankovne transakcije.
(2) Svaka strana ugovornica će javnosti omogućavati nesmetan pristup kulturnim ustanovama i njihovim manifestacijama i obezbjeđivati njihovu uobičajenu djelatnost. Na manifestacijama koje sprovedu kulturne ustanove mogu učestvovati i lica koja nijesu državljanke i državljani nijedne od strana ugovornica.
(3) Umjetničke i predavačke aktivnosti koje organizuju kulturne ustanove mogu sprovoditi i lica koja nisu državljanke i državljani strana ugovornica ukoliko ispunjavaju uslove za ulazak i boravak na teritoriji države koja prima.
13. Strane ugovornice mogu se posebno, razmjenom nota, dogovoriti o olakšicama administrativno-tehničke prirode, ukoliko za tim postoji potreba i uzimajući u obzir date okolnosti.

Abkommen
zwischen
der Regierung von Montenegro
und
der Regierung der Bundesrepublik Deutschland
über
die Zusammenarbeit in den Bereichen
Kultur, Bildung, Wissenschaft, Jugend und Sport

Die Regierung von Montenegro
und
die Regierung der Bundesrepublik Deutschland -

in dem Bestreben, die Beziehungen zwischen beiden Ländern zu festigen und das gegenseitige Verständnis zu vertiefen,
in der Überzeugung, dass der kulturelle Austausch die Zusammenarbeit zwischen den Völkern sowie das Verständnis für die
Kultur und das Geistesleben sowie die Lebensformen anderer Völker fördert,
eingedenk des historischen Beitrags beider Völker zum gemeinsamen kulturellen Erbe Europas und dem Weltkulturerbe und in
dem Bewusstsein, dass Pflege und Erhalt von Kulturgütern verpflichtende Aufgaben sind,
im Bestreben, die Beziehungen im Bereich der Kultur, sowie im Bereich der Bildung, Wissenschaft, Jugend und des Sports zu
entwickeln -
sind wie folgt übereingekommen:

Artikel 1
Vertragszweck

Die Vertragsparteien sind bestrebt, die gegenseitige Kenntnis der Kultur ihrer Länder zu vertiefen und die kulturelle
Zusammenarbeit in allen Bereichen und auf allen Ebenen weiterzuentwickeln.

Artikel 2
Kulturaustausch

Um neue Kenntnisse über Kunst, Literatur und verwandte Gebiete des anderen Landes zu erwerben, führen die Vertragsparteien
im Rahmen ihrer rechtlichen und finanziellen Möglichkeiten entsprechende Maßnahmen durch und leisten einander nach Kräften Hilfe,
insbesondere

1. bei Gastspielen von Künstlerinnen und Künstlern und Ensembles, bei der Veranstaltung von Konzerten,
Theateraufführungen, Filmvorführungen und anderen künstlerischen Ereignissen und Veranstaltungen,
2. bei der Durchführung von Ausstellungen sowie der Organisation von Vorträgen und Vorlesungen,
3. bei der Organisation gegenseitiger Besuche, gemeinsamer Tagungen und ähnlicher Veranstaltungen von Vertreterinnen
und Vertretern der verschiedenen Gebiete des kulturellen Lebens, insbesondere der Literatur, der Musik, der Darstellenden
und Bildenden Künste, die die Entwicklung der Zusammenarbeit und den Erfahrungsaustausch zum Ziel haben,
4. bei der Förderung von Kontakten auf den Gebieten des Verlagswesens, zwischen den Bibliotheken, Archiven und Museen,
den Institutionen zum Schutz des kulturellen Erbes sowie bei dem Austausch von Fachleuten und Material,
5. bei Übersetzungen von Werken der schöpferischen, der wissenschaftlichen und der Fachliteratur.

Artikel 3
Erwerb neuer Kenntnisse über Kultur und Sprachförderung

(1) Die Vertragsparteien bemühen sich, allen interessierten Personen breiten Zugang zu Sprache, Kultur, Literatur, Landeskunde
und Geschichte des anderen Landes zu ermöglichen. Dies gilt auch für den kulturellen Austausch mit nationalen Minderheiten. Die
Vertragsparteien unterstützen nach Kräften und im Rahmen ihrer Möglichkeiten entsprechende staatliche und private Initiativen und
Institutionen. Im Einzelfall können aufgrund des Rahmenübereinkommens des Europarats vom 1. Februar 1995 zum Schutz nationaler
Minderheiten und wegen der Europäischen Charta der Regional- oder Minderheitensprachen vom 5. November 1992 zusätzliche
Regelungen geboten sein.

(2) Die Vertragsparteien ermöglichen und erleichtern im Rahmen ihrer Möglichkeiten und entsprechend den jeweils bestehenden
regionalspezifischen Besonderheiten im jeweils eigenen Land Fördermaßnahmen der anderen Seite und unterstützen in diesem
Zusammenhang nach Kräften lokale Initiativen und Einrichtungen. Dies gilt insbesondere für den Ausbau der Kenntnisse der Sprache der
Vertragsparteien an Schulen, Hochschulen und anderen Bildungseinrichtungen, einschließlich denen der Erwachsenenbildung.
Maßnahmen der Sprachförderung sind insbesondere:

1. die Vermittlung und Entsendung von Lehrkräften, Lektorinnen und Lektoren, Fachberaterinnen und Fachberatern und
sonstigen Bildungsexpertinnen und Bildungsexperten,
2. das Angebot von Sprachkursen durch kulturelle Einrichtungen im Sinne des Artikels 15,
3. die Bereitstellung von Lehrwerken und Lehrmaterial sowie die Zusammenarbeit bei deren Entwicklung,
4. die Teilnahme von Lehrkräften und Studierenden an Aus- und Fortbildungskursen, die von der anderen Seite durchgeführt
werden, sowie ein Erfahrungsaustausch über aktuelle Entwicklungen bei Methoden und Instrumenten des
Fremdsprachenunterrichts,
5. die Nutzung der Möglichkeiten, die Rundfunk und Telemedien für den Erwerb und die Verbesserung der Kenntnisse der
Sprache der Vertragsparteien bieten.

(3) Die Vertragsparteien arbeiten in dem Bemühen zusammen, in den eigenen Lehrwerken eine Darstellung der Geschichte,
Geographie und Kultur des anderen Landes zu erreichen, die das gegenseitige Verständnis fördert.

Artikel 4
Bildungszusammenarbeit

Die Vertragsparteien unterstützen nach Kräften eine breit angelegte Zusammenarbeit in allen Bereichen des Bildungswesens
einschließlich der Schulen und Hochschulen, Forschungseinrichtungen und Wissenschaftsinstitutionen, Organisationen und
Einrichtungen der nichtschulischen beruflichen Bildung und Weiterbildung für Erwachsene, der Schul- und Berufsbildungsverwaltungen,
anderer Bildungseinrichtungen und deren Verwaltungen, der Bibliotheken und Archive. Sie ermutigen diese Institutionen in ihren Ländern

1. zur Zusammenarbeit auf allen Gebieten, die von gemeinsamem Interesse sind,
2. die Beziehungen zwischen Bildungseinrichtungen beider Länder und anderen kulturellen Einrichtungen zu fördern,

3. die gegenseitige Entsendung von Delegationen und Einzelpersonen zum Zweck des Informations- und Erfahrungsaustauschs zu unterstützen,
4. den Austausch von pädagogischer und didaktischer Literatur, von Lehr-, Anschauungs- und Informationsmaterial und Filmen für Lehr- und Forschungszwecke sowie die Veranstaltung entsprechender Fachausstellungen zu fördern,
5. den Zugang zu Archiven, Bibliotheken und ähnlichen Einrichtungen und deren Nutzung soweit wie möglich zu erleichtern und den Austausch auf dem Gebiet der Recherche, Dokumentation sowie der Archivalienreproduktionen zu unterstützen.

Artikel 5

Akademischer Austausch

(1) Die Vertragsparteien sind bestrebt, im Rahmen ihrer Möglichkeiten den Austausch von Wissenschaftlerinnen und Wissenschaftlern durch Forschungsvorhaben sowie von Lehrkräften und Auszubildenden, Doktorandinnen und Doktoranden und Studierenden sowie Verwaltungspersonal an Hochschulen und anderen wissenschaftlichen Einrichtungen im Rahmen von Informations-, Studien- und Forschungsaufenthalten, einschließlich der Teilnahme an wissenschaftlichen Konferenzen und Symposien, zu unterstützen.

(2) Im Rahmen ihrer Möglichkeiten stellen die Vertragsparteien Studierenden, Wissenschaftlerinnen und Wissenschaftlern des anderen Landes Stipendien zur Ausbildung, zur Fortbildung und zu Forschungszwecken zur Verfügung. Sie begleiten in geeigneter Weise den akademischen Austausch durch weitere Maßnahmen, unter anderem durch Anwendung einfacher und zügiger Verfahren hinsichtlich der Erteilung der Aufenthaltstitel und durch Erleichterung der Aufenthaltsbedingungen im Empfangsstaat.

(3) Die Vertragsparteien prüfen die Bedingungen, unter denen Abschlüsse, Grade, Studienzeiten und Studienleistungen an Hochschulen des anderen Landes für akademische Zwecke anerkannt werden können.

Artikel 6

Film und Medien

Die Vertragsparteien sind bestrebt, die Zusammenarbeit im Rahmen ihrer rechtlichen und finanziellen Möglichkeiten auf dem Gebiet des Filmwesens, des Rundfunks und der Telemedien zu fördern, insbesondere im Sinne einer Präsentation und eines Austausches von Programmen, sowie durch Ermutigung zu Koproduktionen der betreffenden Organisationen und Institutionen. Die Vertragsparteien befördern im Rahmen ihrer rechtlichen und finanziellen Möglichkeiten die Zusammenarbeit zwischen Filmschaffenden in beiden Ländern.

Artikel 7

Verlagswesen

Die Vertragsparteien sind sich einig, die Zusammenarbeit zwischen den betreffenden Institutionen und Organisationen im Buch- und Verlagswesen sowie literarische Übersetzungen anregen und fördern zu wollen.

Artikel 8

Bildende und angewandte Kunst

(1) Die Vertragsparteien sind bestrebt, im Rahmen ihrer Möglichkeiten die Zusammenarbeit und den Austausch im Bereich der bildenden Künste (Malerei, Graphik, Bildhauerkunst, moderne Kunstformen) und der angewandten Künste (Graphik- und Industriedesign, Fotografie, Textildesign und so weiter) zu fördern.

(2) Die Vertragsparteien sind bestrebt, die Zusammenarbeit zwischen den Kulturinstitutionen aus beiden Vertragsparteien, die im Galeriebereich tätig sind, und den Austausch von eigenständigen und Sammelausstellungen zu unterstützen und die Weiterbildung von Studierenden, Jugendlichen und bereits anerkannten Künstlerinnen und Künstlern in Werkstätten und Seminaren, in Residenzprogrammen für Künstlerinnen und Künstler und anderen geeigneten Studienprogrammen und Fachausbildungen der beiden Vertragsparteien zu fördern.

Artikel 9

Jugendarbeit

Die Vertragsparteien setzen sich für den Jugendaustausch sowie die Zusammenarbeit zwischen den Fachkräften der Jugendarbeit und Institutionen der Jugendhilfe ein.

Artikel 10

Sport

Die Vertragsparteien sind bestrebt, Begegnungen zwischen Sportlerinnen und Sportlern, Trainerinnen und Trainern, Sportfunktionärinnen und Sportfunktionären und Sportmannschaften ihrer Länder zu fördern und die Zusammenarbeit im Bereich des Sports, auch an Schulen und Hochschulen, weiterzuentwickeln.

Artikel 11

Schutz von Kulturgütern

Die Vertragsparteien arbeiten auf den Gebieten des Schutzes, der Erhaltung, der Präsentation und Popularisierung des kulturellen Erbes und von geschützten Kulturdenkmälern, Ensembles und Stätten unter Einbindung der nach nationalem Recht zuständigen Stellen zusammen.

Artikel 12

Im Hoheitsgebiet der anderen Vertragspartei lebende Personen

Die Vertragsparteien ermöglichen den ständig in ihren Hoheitsgebieten lebenden Staatsangehörigen der jeweils anderen Vertragspartei und Personen entsprechender Abstammung die Pflege ihrer Sprache, Kultur, Traditionen und Religion, insbesondere in Begegnungstätten. Die Vertragsparteien ermöglichen und erleichtern Fördermaßnahmen der anderen Seite zugunsten dieser Personen und ihrer Organisationen. Sie berücksichtigen unabhängig davon die Interessen dieser Bürgerinnen und Bürger im Rahmen der allgemeinen Förderprogramme auf angemessene Weise. Alle Maßnahmen nach diesem Artikel stehen unter dem Vorbehalt der jeweils geltenden Rechtsvorschriften.

Artikel 13

Gesellschaftliche Gruppen und Vereinigungen

Die Vertragsparteien ermöglichen direkte Kontakte zwischen gesellschaftlichen Gruppen und Vereinigungen wie Gewerkschaften, Kirchen und Religionsgemeinschaften, nationalen Minderheiten und Stiftungen mit dem Ziel einer Zusammenarbeit. Die Vertragsparteien ermutigen die genannten Einrichtungen, Vorhaben durchzuführen, die zur Erreichung der Ziele dieses Abkommens beitragen.

Artikel 14

Regionale und lokale Ebene

Die Vertragsparteien erleichtern und ermutigen die partnerschaftliche Zusammenarbeit auf regionaler und lokaler Ebene.

Artikel 15

Kulturelle Einrichtungen und Fachkräfte

(1) Die Vertragsparteien erleichtern im Rahmen der jeweils geltenden Rechtsvorschriften die Gründung und Tätigkeit kultureller Einrichtungen der jeweils anderen Vertragspartei im eigenen Land.

(2) Kulturelle Einrichtungen im Sinne des Absatzes 1 sind Kulturinstitute, Hochschulen, Wissenschaftsorganisationen, Forschungseinrichtungen, allgemeinbildende und berufsbildende Schulen, Einrichtungen der Lehrendenaus- und -fortbildung, der Erwachsenenbildung, oder der beruflichen Aus- und Weiterbildung, Bibliotheken und Lesesäle oder sonstige ganz oder überwiegend aus öffentlichen Mitteln finanzierte Einrichtungen.

(3) Der Status der in Absatz 2 genannten kulturellen Einrichtungen und der von den Vertragsparteien im Rahmen der kulturellen Zusammenarbeit im offiziellen Auftrag entsandten oder vermittelten Fachkräfte wird in der Anlage zu diesem Abkommen geregelt. Die Anlage ist Bestandteil des Abkommens.

Artikel 16

Kulturkonsultationen

Vertretende der Vertragsparteien treten nach Bedarf oder auf Ersuchen einer Vertragspartei als Gemischte Kommission abwechselnd in der Bundesrepublik Deutschland und in Montenegro zusammen, um Bilanz des im Rahmen dieses Abkommens erfolgten Austauschs zu ziehen und um Empfehlungen und Programme für die weitere kulturelle Zusammenarbeit zu erarbeiten.

Artikel 17

Inkrafttreten

(1) Dieses Abkommen tritt an dem Tag in Kraft, an dem die Vertragsparteien einander notifiziert haben, dass die innerstaatlichen Voraussetzungen für das Inkrafttreten erfüllt sind. Maßgebend ist der Tag des Empfangs der letzten Notifikation.

(2) Dieses Abkommen wird ab Unterzeichnung nach Maßgabe des jeweils anwendbaren innerstaatlichen Rechts vorläufig angewendet.

Artikel 18

Geltungsdauer und Kündigung

Dieses Abkommen gilt für die Dauer von fünf Jahren. Danach verlängert sich die Gültigkeit um jeweils weitere fünf Jahre, sofern das Abkommen nicht von einer Vertragspartei mit einer Frist von sechs Monaten zum Ende der jeweiligen Geltungsdauer auf diplomatischem Wege schriftlich gekündigt wird.

Artikel 19

Registrierung

Die Registrierung dieses Abkommens beim Sekretariat der Vereinten Nationen nach Artikel 102 der Charta der Vereinten Nationen wird unverzüglich nach seinem Inkrafttreten von der Regierung der Bundesrepublik Deutschland veranlasst. Die andere Vertragspartei wird unter Angabe der Registrierungsnummer der Vereinten Nationen von der erfolgten Registrierung unterrichtet, sobald dieses vom Sekretariat der Vereinten Nationen bestätigt worden ist.

Geschehen zu am in zwei Urschriften, jede in deutscher und montenegrinischer Sprache, wobei jeder Wortlaut gleichermaßen verbindlich ist.

Für die Regierung von
Montenegro

Für die Regierung der
Bundesrepublik Deutschland